

UMHVØRVIS- OG VINNUMÁLARÁÐIÐ
Ministry of Environment, Industry and Trade

umhvörvisstovan

Uppskot til Orku- og veðurlagspolitikk 2021-2030

Útgáva 1   15. apríl 2021

Fororð	iv
Samandráttur.....	1
Inngangur.....	3
Útlát av vakstrarhúsgassi.....	4
Framskrivningar av elorkunýtsluni	6
I. Útbygging av varandi orku.....	6
I.a. Vindorka.....	7
Átak-1: Vindorkuútbyggingar 2021-2030	7
I.b. Vatngoymslur við pumpuskipan.....	8
Átak-2: Pumpuskipanir setast upp	8
Átak-3: Smærri vatnorkuverk	8
I.c. Vetni og P2X.....	9
Átak-4 Vetnisframleiðsla og P2X	9
I.d. Sólorka.....	10
Átak 5: Smá sólorkuverk	10
Átak 6: Meðalstór sólorkuverk	10
Átak 7: Alment útboð av stórum sólorkuverkum	10
II. Elektrifisering av upphiting, ferðslu og ídnaði.....	11
II.a. Ferðsla	11
Átak 8: Mvg-afturbering og frítøka fyri virðisgjald til el- og vetnisbilar.....	11
Átak 9: Umhvørvisgjöld og bann fyri oljurikin akfør	11
Átak 10: Almenn ferðsla skal verða grøn.....	11
II.b. Upphiting	12
Átak 11: Banna oljufýringum	12
Átak 12: Stuðul til at taka oljufýringar niður	12
Átak 13: MVG frítøka til góðkendar hitapumpur.....	12
Átak 14: Lóggáva um fjarhita.....	12
Átak 15: Óheft orkuvegleiðing.....	12
Átak 16: Orkumerking, stuðul til at bjálva og dagføra eldri hús.....	12
II.c. Elektrifisera ídnaðin	13
Átak 17: Bíligari elorka til ídnaðin.....	13
III. Minka útlátið á sjógvi og á landi	14
III.a. Skerja útlátið av F-gassi	14

Átak 18: Reglur um F-gass.....	14
Átak 19: Avgjald á F-gass.....	14
III.b. Býarplanlegging	15
Átak 20: Burðardygg býarmenning.....	15
III.c. Sjó- og flogvinna.....	16
Átak 21: Orkuvirkni hjá skipum.....	17
Átak 22: Stuðul til skipabygging.....	17
Átak 23: Landstreym til skip	17
III.d. CO ₂ gjald á alla oljunýtslu	17
Átak 24: CO ₂ gjald ásetast.....	17
III.e. Náttúra og binding av CO ₂	18
Átak 25: Verja og endurbæta vátlendi og haga	18
Keldulisti	19
Styttingar	20
Fylgiskjal 1: Viðkomandi frágreiðingar	21
Fylgiskjal 2: Fortreytir fyri framskrivingar.....	22
Fylgiskjal 3: Verksetingarskrá og tíðarætlan fyri átøk 2021-2031 [UPPSKOT].....	23

Fororð

At økja grønu elorkuframleiðsluna, at minka útlátið av vakstrarhúsgassi og at skapa eitt orkuskipti í samfelagnum, krevur stór tøk og greið mál um, hvat tað er, vit sum samfelag ynskja at miðja ímóti.

Orku- og veðurlagspolitikkur Føroya setur greið mál fyri, hvat vit ynskja at røkka á orku- og veðurlagsøkinum komandi 10 árinum. Øðrumegin ynskja vit at byggja elframleiðsluna út við varandi orkukeldum, og gera okkum leys av olju, og hinumegin ynskja vit at minka um útlátið av vakstrarhúsgassi á landi og sjógvi. Tí er orku- og veðurlagspolitikkurin eisini tengdur saman og orðaður undir einum.

Politiska kósini á veðurlagsøkinum varð fyrstu ferð sett við fullari semju í 2009. Málið var at minka útlátið av vakstrarhúsgassi við í minsta lagi 20 prosentum í 2020 í mun til 2005 sum støðisári. Vit mugu tó ásanna, at vit rukku ikki á mál og verri enn so. Oljunýtslan og útlátið øktust. Neyðugt er tí at rætta kósina og seta nýggj greið mál. Tað verður vónandi gjørt við hesum orku- og veðurlagspolitikki, sum við 25 átøkum lýsir, hvussu til ber at minka oljunýtsluna, og harvið útlátið av vakstrarhúsgassi, við í minsta lagi 30 prosentum komandi 10 árinum.

Orkuskiptið er hornasteinur undir broytingunum. Orkuskiptið er treytað av stórum umleggingum í vinnulívinum og í vanligu húsarhaldinum. Okkara politiska uppgáva er øðrumegin at tryggja, at kósini verður hildin og munagóð átøk framd, og hinumegin, at vit skipa átøkini á ein hátt, so tað gerst ein fyrimunur at leggja um. Summir fyrimunir síggjast ikki beinanvegin, men við tíðini. Umráðandi er í øllum førum, at vit politiskt leggja áherðslu á upplýsing og týðningin av orkuskiptinum og at vit taka politiskar avgerðir sum hava langsiktaða málið í mentu og sum skorða undir at vit fáa vinnulívið og fólkið við.

Megna vit at umseta politikkin í verki við munagóðum átøkum, virða vit okkara altjóða bindingar á veðurlagsøkinum. Samstundis verða lunnar lagdir undir burðardyggja menning av okkara samfelagi sum heild og serstakliga av vinnulívinum. Harvið taka vit eisini atlit at heimsmálunum hjá ST. Flestu lond og fyrirtøkur hava longu sæð, at bara burðardygg menning og vøkstur fara at standa seg í altjóða kappingini í longdini. Vit mugu tí politiskt eisini hugsa langsiktað og ikki bara eitt valskeið fram. Tí er tað so umráðandi at fáa eina breiða politiska semju um føroyska orku- og veðurlagspolitikkin komandi 10 árinum.

Helgi Abrahamsen, landsstýrismaður í umhvørvis- og vinnumálum

Samandráttur

Fyri at minka munandi um útlátið av vakstrarhúsgassi mugu Føroyar gerast leysar av olju. Tí er alneyðugt komandi árin at gera stórar útbyggingar við varandi orku. Serliga er tað vindorkan sum skal troytast, men neyðugt er eisini at gera pumpuskipanir við vatngoymslum, sum kunnu goyma orkuframleiðslu frá tíðarbilum við nógvari framleiðslu við varandi orkukeldum til tíðarbil, har grønar orkukeldur ikki eru tøk, og sum eru við til at javna nýtsluna av varandi orkukeldum. Fyri at fáa nøktandi grøna orkuveiting um summarið, verður eisini neyðugt at byggja út við sólorku. Um sjóvarfallsorkan verður tøkniliga og búskaparliga kappingarfør, fer hon at fáa stóran týdning fyri framtíðar orkukervið.

Útlátið av vakstrarhúsgassi í 2020 var tilsamans 1.005 túsund tons av CO₂ eindum. Í 2010 var útlátið 750 túsund tons av CO₂ eindum, og sostatt er talan um ein vøkstur á 255 túsund tons ella knøpp 35 prosent.

Altjóða er tilmælt, at útlátið av vakstrarhúsgassi í 2030 skal verða 45 prosent lægri enn í støðisárinum 2010, og at nettoútlátið av vakstrarhúsgassi er burtur í 2050. Um vit seta somu mál fyri Føroyar, merkir hetta, at útlátið í 2030 ikki skal verða hægri enn 410 túsund tons av CO₂ eindum.

Orkuframleiðslan á landi kann lutfalsliga skjótt leggjast um til varandi orkukeldur, um útbyggingar verða lagdar væl til rættis og samskipaðar við orkuskiptið frá olju til el allastaðni har tað ber til.

Mælt verður til 25 átøk at seta í verk komandi 10 árin fyri at leggja um til varandi orkukeldur og fyri at minka samlaða útlátið av vakstrarhúsgassi. Tvey roknidømi eru sett upp, sum byggja á ávikavist 50 % og 100 % elektrifisering á landi. Harumframt verður roknað við at utlátið av F-gassum verður skorið við 50 % sama tíðarskeið. Við hesum dønum verður útlátið ávikavist 23 % og 49 % lægri enn í støðisárinum 2010. Útlátið av vakstrarhúsgassi fór í 2020 upp um eina mió. CO₂-eindir. Minkingin í mun til útlátið í 2020 svarar til ávikavist 42 og 62 prosent.

Tey 25 átøkini kunnu flokkast í 6 høvuðsbólkar:

Elframleiðsla úr varandi orkukeldum <ul style="list-style-type: none"> ○ Vindorka ○ Vatnorka ○ Vatnbyggingar við pumpuskipan ○ Sólorka ○ Vetni/P2X	Upphiting <ul style="list-style-type: none"> ○ Mvg-fritøka fyri hitapumpur ○ Banna oljufýringar í nýggj hús ○ Avtøkustuðul til gamlar oljufýringar ○ Bjálving og tetting ○ Orkuráðgeving ○ Fjarhiti	Ferðsla <ul style="list-style-type: none"> ○ El- og vetnisakfør ○ Hækka avgjald á oljurikin akfør ○ Steðga innflutningi av oljuriknum akførum ○ Almennur flutningur skal vera grønur
Vinna á landi og sjógvi <ul style="list-style-type: none"> ○ Elrikin ídnaðarframleiðsla á landi ○ Maskinur leggja um til el, vetni ella onnur flótandi brennievni, framleidd úr grønum el ○ Útskifta F-gass við onnur kølievni ○ Landstreymur til skip ○ Einans stuðla grøna skipabygging ○ Virkniskrøv til fiskiskip	Avgjöld <ul style="list-style-type: none"> ○ CO₂-gjald leggjast á olju ○ Avgjald á F-gass	Býarskipan og lendisnýtsla <ul style="list-style-type: none"> ○ Burðardygg býarmenning ○ Verja og endurbøta vátlendi og haga

Altjóða hava Føroyar bundið seg til Veðurlagssáttmálan frá 1992 og til París-avtaluna frá 2015 um at minka útlátið av vakstrarhúsgassi.

Ein hornasteinur í París-avtaluni er skyldan hjá hvørjum einstøkum landi at gera ætlanir fyri at minka útlátið av vakstrarhúsgassi (Nationally Determined Contribution, NDC). Ætlanirnar skulu vera framsóknar við tí endamáli at náa málunum í París-avtaluni. Ætlanirnar skulu javnan dagførast, og skal hvør nýggj ætlan vera framsøknari enn tann undanfarna.

Tá Føroyar tóku undir við París-avtaluni, varð boðað frá, at Føroyar seta síni egnu mál, og at hesi skulu vísast í fráboðan til ST. Orku- og veðurlagspolitikkurin er grundarlagið undir okkara ætlan at minka útlátið av vakstrarhúsgassi, sum skal fráboðast ST.

Saman við hinum norðurlondum tóku Føroyar í 2020 eisini undir við norðurlendsku 'Visjón 2030' um, at norðurlond skulu vera heimsins burðardyggasta og mest samantvinnaða øki fram ímóti 2030. Ein týðandi partur er, at londini fylgja norðurlendsku yvirlýsingini um CO₂ neutralitet og seta framsøkin mál,

Inngangur

Landsstýrismaðurin leggur við hesum fram ávegisuppskot um Orku- og veðurlagspolitikk Føroya fyri árinu 2021-2030. Hetta fyrsta uppskotið, (Versión 1) er ætlað sum eitt fyrsta útspæl til politisku skipanina, vinnuna og áhugapartar annars at viðgera og kjakast um, áðrenn uppskotið verður tillagað samsvarandi mest týðandi viðmerkingunum og ynskjunum frá politisku skipanini, vinnuni, náttúru- og umhvørvisfelagskapum o.ø. áhugapørtum. Ynskið og vónin er, at vit gera eina breiða tvørpolitiska semju um landsins orku- og veðurlagspolitikk komandi mongu árinu, so politikkurin er haldførur tvørturum valskeið.

Orku- og veðurlagspolitikkur Føroya 2021-2030 avloysir Veðurlagspolitikk Føroya frá 2009, og byggir á arbeiðið, sum er gjørt undir undanfarnum samgongum, serliga 1) *Orkupolitisk ætlan – hvussu vit røkka málunum fram til 2025 og 2030* og 2) *Veðurlagspolitikkur Føroya 2020-2030*. Stuttir samandrættir av hesum frágreiðingum eru at finna í Fylgiskjali 1. Eisini byggir hesin politikkur á tey mál, sum sitandi samgonga hevur sett sær fyri at fremja á orku- og veðurlagsøkinum.

Yvirskipaða málið er ein umlegging av orkuskipanini á landi frá at verða heft at olju til at vera sjálvbjargin við orku, sum er framleidd úr varandi orkukeldum. Hetta ger, at okkara samfelag verður burðardyggari, og at kappingarførið hjá vinnuni kann styrkjast.

Eitt annað aðalmál er at minka útlátið av vakstrarhúsgassi fyri at tálma veðurlagsbroytingunum. Um einki verður gjørt fyri at tálma veðurlagsbroytingunum, er lítil ivi um, at avleiðingarnar verða álvarsamar um allan heim. Veðurlagsbroytingarnar kunnu eisini fáa stórar avleiðingar her hjá okkum. Øktur sjóhiti kann ávirka fiskastovnar og móguleikarnar fyri at ala á sjónum.

Politikkurin setir mál um at økja gagnnýtluna av varandi orku, og um at skerja útlátið av vakstrarhúsgassi. Mælt verður til, at landsstýrið og løgtingið seta framsøkin mál fyri Føroyar - mál, sum skorða undir altjóða ásetingarnar í París-avtaluni og tilmælini frá altjóða veðurlagsráðnum (IPCC) um at minka munandi um útlátið av vakstrarhúsgassi í 2030 soleiðis at móguligt verður at seta nýggj mál seinni, sum miða móti at okkara samfelag kann gerast CO₂-neutralt í 2050.

Í 2030 er málið, at ferðsla, upphiting, vinna á landi og partvíst orkunýtsla á sjónum eru lögð um til varandi orkukeldur. Elektrifisering av nýtsluni og útbygging av elframleiðsluni frá varandi orkukeldum mugu ganga hond í hond. Fyri skip og flogfjør eru krøv og tilmæli ásett frá IMO og ICAO, sum eru felagsskapir undir ST. Hóast fiskiskip eru ikki fevnd av hesum, verður kortini mælt til, at seta mál um at skerja útlátið frá fiskiskipum, tí eftirspurningurin eftir burðardygt framleiddum matvørum tykist at standa við og veksa.

Tey átøkini, sum verða sett í verk fyri at leggja um til varandi orku og skerja útlátið av vakstrarhúsgassi, skulu vera burðardygg, bæði umhvørvisliga, búskaparliga og sosialt.

Samlaði kostnaðurin at leggja orkuskipanina um til varandi orkukeldur er varisliga mettur at liggja um 4-5 milliardir kr. Hetta fevnir um at byggja út við vindorku, pumpuskipan til at goyma orku og at styrkja netið herundir uppsetan av battaríum, synkronkompensatorum og aðrar systemeindir.

Oljuinnflutningurin kann minka úr 286.000 tonsum í 2019 niður í áleið 110.000 tons í 2030, um málið um 100% elektrifisering verður rokkið, svarandi til eina minking í oljuinnflutningi uppá áleið 175.000 tons og eina sparing uppá millum 600 – 1000 mió. kr/ár.

Oljukostnaðurin til elframleiðslu (tungolja) er av SEV í framskrivingum sett til 3,60 kr/kg, sum svarar til 0,80 kr/kWt í oljuútreiðslum. Vindorkuverkini, sum nú verða sett upp, hava ein orkuprís uppá 0,21 – 0,25 kr/kWt íroknað avskrivningar og har roknað verður við at øll orkan kemur til høldar. Um vit siga at bert 50 % av vindorkuni kemur til høldar eitt tíðarskeið, verður kostnaðurin 0,42-0,50 kr/kWt. Hesin prísmunur millum oljuorku og vindorku gevur pláss fyri munandi útbyggingum av netinum uttan at elorkuprísurnar hækka og sum frálíður er sannlíkt, at elorkuprísurnar kann minka munandi.

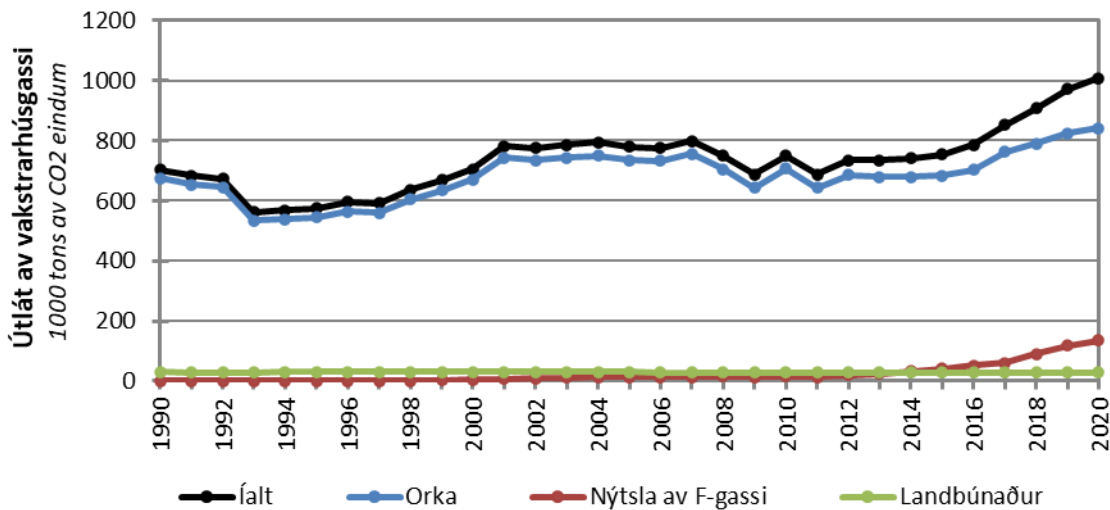
Útlát av vakstrarhúsgassi

Í fýroysku uppgerðini fyri 2020 eru trýggjar høvuðskeldur til útlát av vakstrarhúsgassi:

- Oljunýtsla – á leið 84 % av samlaða útlátinum
- Nýtsla av F-gassi – á leið 13 % av samlaða útlátinum
- Landbúnaður – á leið 3 % av samlaða útlátinum

Í 2020 var fýroyska útlátið av vakstrarhúsgassi 1.005 túsund tons, mált í CO₂ eindum. Av hesum vóru 837 túsund tons av CO₂, 858 tons av CH₄, 38 tons av N₂O, 35 tons av HFC-gassi og 40 kg av SF₆-gassi.

Fyrst í 90'árunum var samlaða útlátið á leið 700 túsund tons av CO₂ eindum um árið. Búskaparkreppan í 90'árunum elvdi til eitt munandi fall í útlátinum, sum so líðandi øktist aftur. Frá 2001 og fram til 2016 var samlaða útlátið mest sum støðugt millum 700 og 800 túsund tons av CO₂ eindum um árið. Í 2017, 2018 og 2019 øktist útlátið á leið 8 % á hvørjum ári. Í 2020 var samlaða útlátið 5 % hægri enn 2019. Økt oljunýtsla, men eisini ein munandi øking í nýtsluni av F-gassi, eru høvuðsorsøkirnar til, at samlaða útlátið økist. Sí mynd 1.

Mynd 1 Gongdin í útlátinum av vakstrarhúsgassi, høvuðsbólkar, 1990-2020, í CO₂ eindum, 1000 tons.

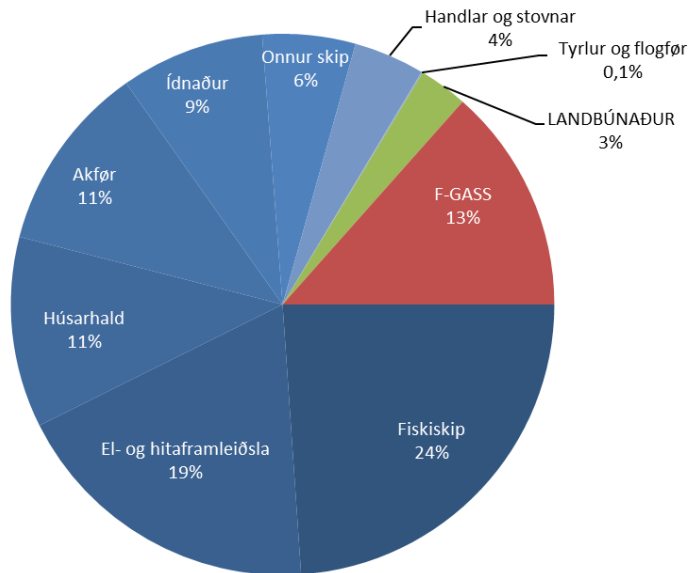
Sambært IPCC vegleiðing, skal olja, sum útlendsk fiskiskip bunkra í Fýroyum, telja við tá fýroyska útlátið av vakstrarhúsgassi verður fráboðað, eins væl sum, at oljan, sum fýroysk fiskiskip bunkra uttanlands, eisini telur við í teimum londunum, har skipini bunkra. Sama er galdandi fyri flogfjør. Mest sum øll oljan hjá Atlantic Airways verður bunkrað uttanlands, og er ikki við í fýroysku uppgerðini. .

Í hesum skjali hava vit hildið fast við, at olja, sum fýroysk skip og flogfjør bunkra uttanlands, ikki er við í tølnum, og vit hava valt at taka olju, sum útlendsk skip bunkra í Fýroyum, úr tølnum. Hetta broytir tó einki við grundarlagið um, at átøk, sum verða sett í verk t.d. fyri skip, eru galdandi fyri øll skip, sum sigla undir fýroyskum flaggi, óansæð hvar bunkrað verður.

Um olja, sum fýroysk fiskiskip, Norrøna og Atlantic Airways bunkra uttanlands í 2020, varð tald við í fýroysku uppgerðini, hevði samlaða útlátið verið á leið 15 % hægri.

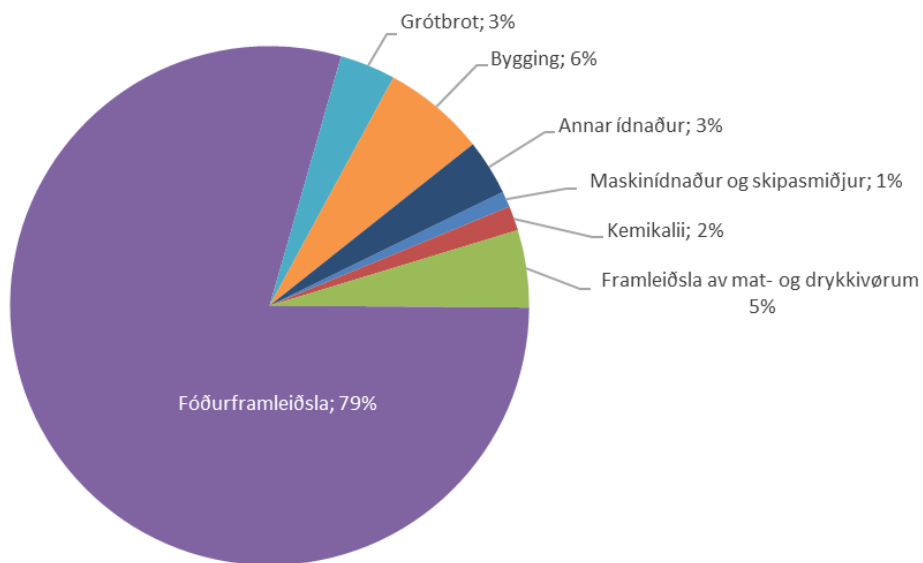
Myndin niðanfyrir vísir, hvussu samlaða útlátið av vakstrarhúsgassi í 2020 var býtt millum oljunýtslu, nýtslu av F-gassi og landbúnað. Nýtslan av olju kann skipast í brúkarabólkar, sí bláa partin av sirklinum.

Mynd 2. Útlát av vakstrarhúsgassi í 2020, har útlátið frá nýtslu av brennievni (Orka, litað blátt) er skipað í brúkarabólkar (prosent av útlátinum í CO₂ eindum).

Bólkurin Ídnaður, sum í 2020 átti 9 % av samlaða útlátinum, er nærri lýstur í mynd 3 niðanfryri. Her sæst, at meginparturin av útlátinum stavar frá fóðurframleiðslu.

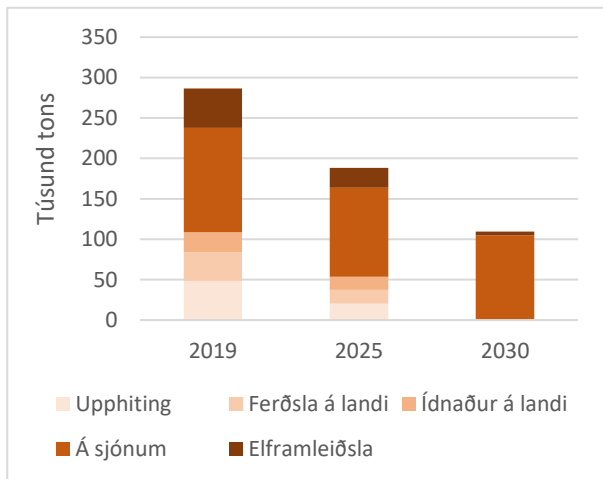
Mynd 3: Útlát av vakstrarhúsgassi frá ídnaði í 2020, skipað í bólkar (prosent av samlaða útlátinum frá ídnaði, í CO₂ eindum). Kelda: Hagstovan.

Framskrivningar av elorkunýtsluni

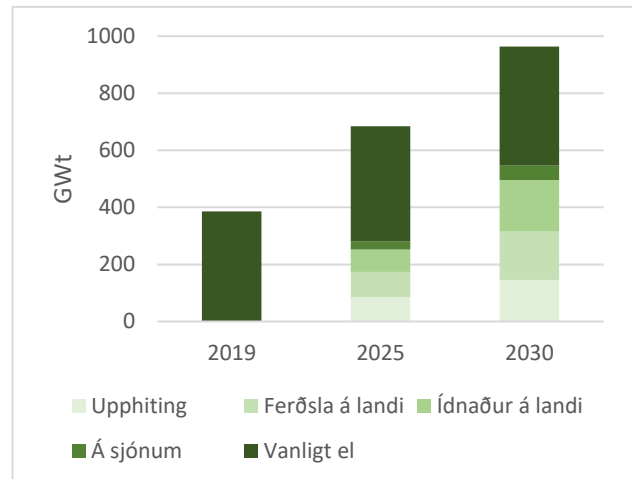
Skiftið til varandi orku snýr seg um at minka oljunýtsluna, og ístaðin brúka varandi orku frá føroyskum orkukeldum. Niðanfryri eru vístar tvær hugsaðar framskrivingar av orkunýtsluni frá 2019 og fram til 2025 og 2030, sum báðar vísa, hvussu oljunýtslan fer at minka, og hvussu elnýtslan fer at vaksa. Framskrivningarnar byggja á fortreytir vístar í fylgiskjali 2.

Dømi um framskrivingar við ávikavist 100 % og 50 % elektrifisering av upphiting, ferðslu og ídnaði.

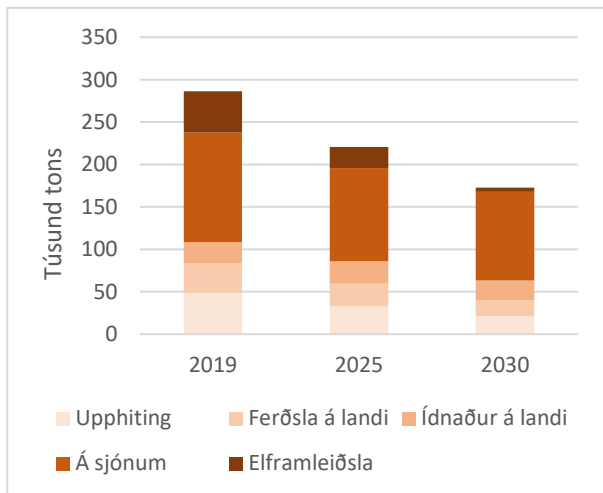
Oljunýtsla við 100 % elektrifisering

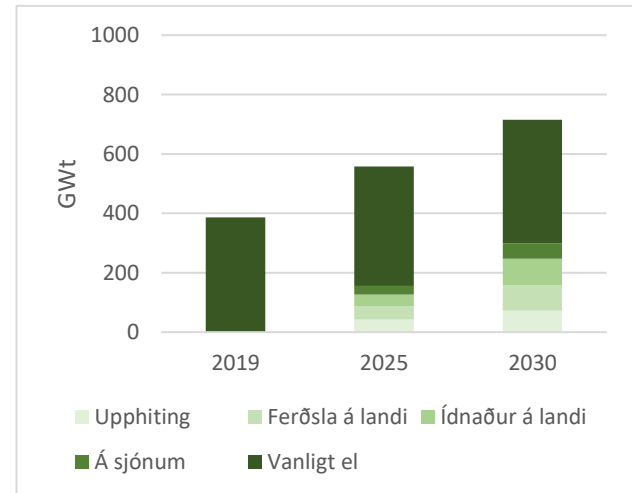
Elframleiðsla við 100 % elektrifisering

Oljunýtsla við 50 % elektrifisering

Elframleiðsla við 50 % elektrifisering

Framskrivningin við 100% elektrifisering vísir, at oljunýtslan minkar úr 286 túsund tonsum í 2019 til 109 túsund tons í 2030, sum er ein minking á 62% og at elframleiðslan veksur úr 390 GWh í 2019 til 960 GWh í 2030.

Framskrivningin við 50% elektrifisering vísir, at oljunýtslan minkar úr 286 túsund tonsum í 2019 til 173 túsund tons í 2030, sum er ein minking á 40% og at elframleiðslan veksur úr 390 GWh í 2019 til 715 GWh í 2030.

I. Útbygging av varandi orku

Útbygging av vindorku er týðningarmesta átakið í einum komandi orku- og veðurlagspolitikki. Umstøðurnar at framleiða orku úr vindi í Føroyum eru framúr góðar, men sum lítið oyggjaland er tað ein stór avbjóðing at

fáa orkuna til haldar. At loysa hesa avbjóðingina verður neyðugt eisini at byggja pumpuskipanir, sum kunnu goyma vindorku í vatnbyrgingum, og eisini saman við battaríum og synkronkompensatorum verða við til at fáa støðufesti í elkervið. Um summarið er minni av vind- og vatnorku og tí verður mælt til, at sólorka eisini verður útbygd. Mett verður at 60 MW av sólorku kann viðvirka til, at samlaða elveitingin á sumri eisini er grøn. Royndir verða gjørdar við sjóvarfallsorku og um tað eydnast at fáa munagóða orkuveiting úr føroysku firðunum, kann hendan gerast týðningarmikil í samlaðu orkuskipanin av tí at hon er reglulig.

Útbygging av varandi orku kann ávirka náttúru og umhvørvi og síggjast aftur í landslagnum. Tað hevur tí stóran týðning, at staðseting av vindmyllum og sólorkuverkum er væl umhugsað, og at øll atlit eru við í viðgerðini, tá øki verða vald.

Tá elskipanin verður løgd um til varandi orku er umráðandi at leggja nýtsluna til rættis soleiðis at orkan verður gagnnýtt so skynsamt sum til ber. Tí skal ferðsla og upphiting leggjast um til el og tí verður tørvur á sonevndum flexiblum brúkarum, sum kunnu tillaga nýtsluna sum partur av samlaðu orkuskipanini. Um vit hyggja longur fram er hugsandi, at framleiðsla av flótandi brennievni úr varandi orku kann gerast partur av føroyska orkukervinum; brennievni, sum kann nýtast í skipum og tyngri orkukrevjandi maskinum.

<p>I.a. Vindorka</p> <p>Í 2020 vóru 18 MW av vindorkuverkum virkin í føroysku elskipanini við eini framleiðslu á umleið 60 GWt í miðal um árið. Fyri at nøkta tørvin av orku í 2030 er neyðugt at seta upp umleið 240 MW afturat, um øll orkan skal koma úr vindi. Við ársbyrjan í 2021 eru 6 MW av vindorku tikin í brúk í Suðuroy.</p> <p>2021-2023 Í 2021-2023 verða væntandi sett upp tilsamans 50-60 MW av nýggjum vindorkumátti í meginøkinum.</p> <p>2024-2030 Við hesum fortreytum má roknast við at umleið 190 MW av vindorku skulu bjóðast út og setast upp 2024 - 2030.</p>	
Átak-1: Vindorkuútbyggingar 2021-2030	240 MW vindorka setast upp fram til 2030.
Ábyrgd at fremja átak	Umhvørvisstovan og net/systemeindin hjá SEV
Ávirkan - minni oljunýtsla	240 MW av vindorku væntast at framleiða umleið 800 GWt um árið. Um sama nøgd av elorku skal framleiðast á oljuverkunum, skulu brúkast umleið 172.000 tons av olju, sum útleiða um 550.000 tons av CO ₂ .
Fíggarligar avleiðingar	240 MW av vindorku krevja íløgur á umleið 1,7 mia kr. Varandi orkan sparir innflutning av olju og fer sum frálíður at geva bíligari orkuprísir so hvørt sum elektrifiseringin verður framd.

I.b. Vatngoymslur við pumpuskipan

Vatnorkuverkini hjá SEV hava í mong ár verið høvuðskeldan til grøna elframleiðslu í Føroyum. Elskipanin í Føroyum er í høvuðsheitum býtt sundur í tvær sjálvstøðugar eindir, nevniliga meginøkið og Suðuroy. So hvørt sum elframleiðslan veksur, minkar lutfalsligi týðningurin hjá vatnorkuverkunum sum framleiðsluverk.

Vindorka verður í framtíðini høvuðskeldan til grøna elframleiðslu, meðan vatnorkuverkini fáa ein nýggjan og avgerandi leiklut at javna streymveitingina, tá vindorkan er óstøðug ella ongin vindur er. Tess meiri vindorka verður framleidd inn á elnetið, tess størri tørvur verður á at javna elveitingina við vatnorku. Størsti vinningurin við eini pumpuskipan er, at hon stabiliserar elskipanina og viðvirkar til, at ein munandi størri partur av vindorkuni kann koma til høldar.

Í fyrsta umfari verður mælt til at byggja pumpuskipanir í Vestmanna og møguliga í Suðuroy. Vatnið skal pumpast niðan við grønnari orku, tá yvirskot er av vindorku at pumpa við. Hetta er ein loysn, sum fer at økja vatnorkuframleiðsluna við 60-70 GWt. Hetta svarar til, at elframleiðslan úr vatni í Vestmanna økist við somu nøgd, sum alt Eiðisverkið gevur.

Mælt verður eisini til at ein einføld skipan verður sett í verk, sum loyvir smærri vatnorkuverk til egið brúk og sølu av avlopsorku inn á netið. Tað eru fleiri partar runt um í landinum sum sýna áhuga og virkisfýsni til at gagnnýta vatnorkuna til frama fyri lokalsamfelagið. Talan er tá bæði um at minka um oljunýtsluna, men eisini at stimbra avleitt vinnuligt virksemit. Fyri at smá orkuverk skulu kunna virka og verða partur av samlaðu elskipanini, er neyðugt at myndugleikin saman við SEV ger reglur um ábyrgd og prís.

Átak-2: Pumpuskipanir setast upp	Framleiðsla: 60-70 GWt Kostnaður kr. 1.000 – 1.300 mio.
Ábyrgd at fremja átak	Umhvørvisstovan og net/systemeindin hjá SEV
Ávirkan - minni oljunýtsla	Mett verður, at pumpuskipanirnar fara at framleiða 60-70 GWt av elorku, og kunnu spara um 15.000 tons av tungolju, sum sparir á leið 47.000 tons av CO2.
Fíggjarligar avleiðingar	Íløgur í pumpuskipanir eru kostnaðarmiklar, men neyðugar fyri at fáa meiri vindorku til høldar. Íløgukostnaðurin fyri umleið 240 MW av vindi fer úr 1,7 mia. upp í kr 2,7-3,0 mia. tá pumpuskipan er tald við.
Átak-3: Smærri vatnorkuverk	Mælt verður eisini til at einføld skipan verður sett í verk, sum loyvir smærri vatnorkuverk til egið brúk og sølu av avlopsorku inn á netið.
Ávirkan	Mett verður, at smá vatnorkuverk kunnu framleiða um 5 GWt um árið.

I.c. Vetni og P2X

Vaksandi nögdir av vindorku í elskipanini krevja, at loysnir verða mentar, sum kunnu goyma orkuna og tryggja stöðufesti í orkuveitingini. Pumpuskipanir og battarí nevnd í átaki 2 eru m.a. ætlað til at loysa hesar avbjóðingar. Ein onnur tøkni, sum er í menning og verður roynd ymsastaðni, er framleiðsla av vetni við elektrolysu, tá yvirskot av vindorku er í elskipanini.

Altjóða er stórir áhugi fyri vetni, tí hetta evnið verður sæð sum ein loysn fyri, hvussu varandi orka kann nýtast til flutning, t.d. í skipum og í flogfórum. Vetni kann framleiðast við elektrolysu, har vatn verður bytt sundur í vetni og súrevni (H_2 og O_2). Vetni er ein sera lætt gass, sum fyllir nógv. Vetni verður tí goymt í trýstfløskum. Eisini er møguligt at gera vetni um til flótandi brennievni, sum ammoniak ella metanol, sum hava nógv størri orkutættleika og egna seg til at nýta í t.d. skipum og flogfórum. Felagsheitið fyri hesar proessir er Power to X ella P2X.

Átak-4 Vetnisframleiðsla og P2X	Mælt verður til, at ein greining verður gjørd fyri at lýsa, hvussu varandi orkukeldur kunnu gagnnýttast í samlaðu orku- og flutningsskipanini við brúk av vetni.
Ábyrgd at fremja átak	Umhvørvisstovan, SEV, Setrið, vinnufyrirøkur

I.d. Sólorka

Størsta avbjóðingin at rækka seinastu prosentunum í málinum um 100 % grøna elframleiðslu í 2030 er, at um summarið er lítið av regni og vindi. Við dagsins tøkni eru orkugoymslur og sólorkuskipanir áhugaverdar orkuloymsnir. Kanningar vísa, at tørvur verður á umleið 60 MW av sólorkuverkum fyri at nøkta elorkutørvin um summarið. Eitt 1 MW sólorkuverk er umleið 6.000 m² til støddar – sum ein fótbóltsvøllur – og kann framleiða um 650.000 kWt av el um árið. Smærri sólorkuskipanir kunnu setast upp á tekjur, eitt nú á sethúsum, vinnubygningum, hallum, skúlum o.ø., ella út á lendið.

Ætlanin er, at orkumyndugleikin skipar útboð um stór sólorkuverk, meðan smærri og miðalstór sólorkuverk kunnu setast upp sambært føstum mannagongdum og reglum fyri uppsetan, íbinding og avrokning.

Sólorkuskipanir til egna nýtslu við sølu av avlopsorku inn á netið, eiga at hava eina sølu- og prýsskipan, sum bæði tekur fyrilit fyri nyttuni at hava sólorkuskipanir í samlaða elorkukervinum og fyri, at einstaki eigarin við fyrimuni skal kunna framleiða til sín sjálvs og selja avlopsorkuna inn á netið. Mest einfalda sølu- og prýsskipanin at rækka hesum endamáli, er at brúka nettoavrokning. Nettoavrokning merkir, at eigarin av sólorkuskipanini hvørt ár einans rindar fyri tað el, sum eigarin netto hevur keypt og annars fær ein ávísan prís fyri tann partin, sum er seldur inn á netið.

Átak 5: Smá sólorkuverk	Lóggáva og SEV-viðskiftatreytir fyri smá orkuverk upp til 11 kW gerast í 2021, har verandi prýsskipan fyri upp til 11 kW sólorkuverk verður umløgð til eina nettoavrokningarskipan uppá ársbasis galdandi frá 1.1.2022. Umframt ásetingar um, hvussu sólorka verður avroknað, kann tíðaravmarkað MVG afturbering veitast privatum í samband við at keypa og seta upp góðkendrar sólorkuskipanir.
Átak 6: Meðalstór sólorkuverk	Lóggáva og SEV-viðskiftatreytir fyri miðalstór sólorkuverk til uppsetan á tekjum á almennum bygningum og á vinnubygningum l gerast í 2021 og verða galdandi frá 1.1.2022. Nettoavrokningarskipan setast í verk við nærri lýstum treytum.
Átak 7: Alment útboð av stórum sólorkuverkum	Sólorkuverk ætlað at setast í lendið skulu bjóðast út. Greiðar útboðsreglur skulu gerast og atgongd at lendi tryggjast, so klárt verður at bjóða út í 2022.
Ábyrgd at fremja átak	Umhvørvisstovan og net/systemeindin hjá SEV
Ávirkan í mun til at minka um oljunýtsluna	60 MW av sólorku framleiða áleið 40 GWt um árið. Um sama nøgd av elorku skal framleiðast á Sundsverkinum, skulu brúkast útvið 9.000 tons av olju, svarandi til 27.000 tons av CO ₂ .
Fíggarligar avleiðingar	Íløgukostnaðurin fyri sólkyknur er áleið 15.000 kr/kW. Um eini sethús seta upp 4 kW sólorkuverk, sær roknistykkið áleið soleiðis út: 4 kW sólorkuverk á 25 m ² . Íløga 60.000 kr., ársframleiðsla 2.600 kWh. Livitíðin á sólorkuskipan er umleið 25 ár. Afturgjaldstíðin av íløguni verður tá umleið 15 ár. Við mvg-afturbering av íløguni, kann afturgjaldstíðin stytast til umleið 12 ár.

II. Elektrifisering av upphiting, ferðslu og ídnaði

II.a. Ferðsla

Ferðslan á landi skal leggjast um til el, bæði tá talan er um vanliga ferðsla og tunga ferðslu við bussum, lastbílum og ymiskum arbeidsmaskinum. Fyri framhaldandi at birta undir skiftið burtur frá oljuriknum akførum, verður mælt til, at skipanin, har el- og vetnisbilar eru undantiknir skrásetingargjöld og mvg, heldur fram.

Elbilarnir koyra alsamt longri upp á eina lóðing, nú umleið 200 – 500 km, sum er nøktandi fyri flestu brúkarar. Umráðandi er, at brúkarar kunnu lóða bilin heima ella tætt við bústaðin. Hetta fremur nýtslu av grønnari orku á elnetinum, sum er til avlops. Almennar lóðistóðir eru atkomiligar runt landið, og fleiri eru á veg. Burðardygg býarmenning (átak 24) leggur m.a. upp til, at infrastrukturur fyri elrikna ferðslu og upphiting verður ein samantvinnaður partur av býarskipanararbeiðnum.

CO₂-avgjaldið á bensin- og dieselriknar bilar eigur at hækka, so tað gerst lutfalsliga dýrari at útvega sær ein oljuriknan bil, til teir eru burtur av marknaðinum.

Átak 8: Mvg-afturbering og frítøka fyri virðisgjald til el- og vetnisbilar	Mælt verður til, at MVG-afturberingin fyri el- og vetnisbilar heldur fram og fyríbils til 31.12.2024 Mælt verður til, at frítøkan fyri virðisgjald á el- og vetnisbilar heldur fram og fyríbils til 31.12.2024
Átak 9: Umhvørvisgjöld og bann fyri oljurikin akfør	Mælt verður til, at umhvørvisgjöldini á oljurikin akfør, íroknað hybrid-akfør, hækka stigvíst frá 2023-2030 Mælt verður til, at innflutningur av oljuriknum akførum steðgar 1.1.2030
Átak 10: Almenn ferðsla skal verða grøn	Útboð av almennum farleiðum á landi skal seta krav um brúk av el- ella vetnisbussum frá 2025. Almenni innkeypsspolitikkurin skal seta bann fyri keypi og leigu av oljuriknum bilum frá 2023. Almennar sjóleiðir eiga, um tað ber til, at leggjast um til elektriska drift, tá skipini næstu ferð verða skift út.
Ábyrgd at fremja átak	Fíggaráráðing og kommunurnar
Ávirkan - minni oljunýtsla	Oljunýtslan hjá akførum av ymiskum slag í 2020 var um 35.000 tons. Um tað eydnast at leggja hesa ferðslu um til varandi orkukeldur, minskar útlátið av CO ₂ um 112.000 tons um árið.
Fíggarligar avleiðingar	Hægri umhvørvisgjöld á oljuriknar bilar økir inntøkur landskassans.

II.b. Upphiting

Flestu bygningar í Føroyum eru hitaðir við olju. Skal orkuskiptið eydnast innan upphiting av húsum og bygningum er umráðandi at arbeiða í fleiri sporum. Bann má setast fyri uppsetan av oljufýringum í nýggjum sethúsum og bygningum og ein skipan má setast í verk har verandi oljufýringar verða tiknir av, og onnur hitaloysn vald, sum byggir á varandi orkukeldur. Hitaveitingin má leggjast um frá olju til elriknar loysnir við hitapumpputøkni ella fjarhitaskipanir, sum nýta avlopsorku og varandi orku. Stóri fyrimunurin við hitapumpum er, at tær taka mesta partin av nyttuorkuni úr umhvørvinum, meðan bara uml. ein triðingur av orkuni skal tilførast sum elorka. Sostatt minskar samlaði orkutørvurin til upphiting.

Land og kommunur eiga stóran lut í uppgávuni at leggja upphitingina í almennum bygningum um frá olju til varandi orku. Landið hevur áleið 170 bygningar, sum samanlagt eru áleið 240.000 fermetrar í gólvvidd, og av hesum eru í dag áleið 15 % hitaðir við varandi orkukeldum. Kommunurnar arbeiða eisini við at minka um oljunýtsluna. Tórshavnar kommuna arbeiðir við at seta í verk orkupolitisk átøk, sum snúgva seg um at minka um orkunýtsluna, og at leggja upphiting og ferðslu um til varandi orku. Tað hevur í fleiri ár verið arbeitt við skráseting og fyrireikingum av hesi umlegging.

Íløgur í hitaloysnir eru stórar og varandi, og tí er neyðugt at grundarlagið fyri tilíkkum avgerðum er haldgott. Óheft orkufaklig vegleiðing um góðkendar hitaloysnir og vitan um, hvør loysn hóskar seg best til ymisk sløg av húsum o.s.fr. eigur at skipast umsitingarliga av Umhvørvisstovuni og Landsverk í felag.

Hóast tað mest sum altíð er ein orkusparing og ein peningaligur fyrimunur hjá brúkaranum at skifta oljufýringar út við hitapumpuskipanir, er eisini umráðandi at minka upphitingartørvin. Í bygningskunngerðini BK 17 eru m.a. ásetingar um bjálving og tetting av nýggjum bygningum. Stórir partur av varandi sethúsum er ikki bjálvaður eftir nútíðar krøvum, og tí er tørvur á at gera átøk fyri at dagføra eldri hús, eitt nú at bjálva.

Fjarhitin verður nógv útbygður í Tórshavn. Umráðandi er at fáa oljuna burtur úr fjarhitaskipanini og at fáa grønar orkukeldur inn. Eisini er neyðugt at meta um, hvussu nógv fjarhitaskipanin skal útbyggjast afturat. Tørvur er á, at seta í gildi lóggávu um fjarhita, eitt nú at viðka elveitingarlógina til eisini at fevna um fjarhita.

Átak 11: Banna oljufýringum	Mælt verður til at banna uppsetan av oljufýringum í nýggj hús og bygningar frá 1. januar 2023.
Átak 12: Stuðul til at taka oljufýringar niður	Mælt verður til at serstøk stuðulsjáttan verður sett á stovn soleiðis at privatir borgarir, frá 1. Januar 2022, kunnu søkja um stuðul til niðurtøku av oljufýringum og umlegging til nýggja góðkenda orkuskipan.
Átak 13: MVG frítøka til góðkendar hitapumpur	Verandi frítøkuskipan heldur fram til 2025 tá skipanin verður endurskoðað.
Átak 14: Lóggáva um fjarhita	Fjarhitaveiting eigur at verða regluásett, eitt nú í elveitingarlógini. Mælt verður til at fyrireikandi lógararbeiði verður framt í 2021 og sett í gildi í 2022.
Átak 15: Óheft orkuvegleiðing	Mælt verður til at Umhvørvisstovan og Landsverk skipa í felag orkuvegleiðing, sum fevnir um orkugóða bygging, bjálving og grønar hitaloysnir fyri sethús og størri bygningar. Slík ráðgeving kann koma at virka í 2022.
Átak 16: Orkumerking, stuðul til at bjálva og dagføra eldri hús.	Mælt verður til, at orkumerkingarskipan fyri hús og bygningar verður ment og sett í verk innan 2024. Mælt verður til, at serstøk stuðulsjáttan verður sett á stovn soleiðis at privatir borgarar kunnu søkja um at fáa ávísan part av kostnaðinum at dagføra bygnings skjólið í egnum bústaði., t.e. bjálving og tetting av húsum soleiðis at orkutørvurin kann minka ájavnt ásetingar í bygningskunngerðini. Umsóknir skulu uppfylla

	ávísar treytir fyrri at fáa stuðul. Í einum fíggarári verður stuðulin latin eftir “først til mølle” prinsippinum.
Ábyrgd	Fíggaráráráðið, Landsverk, Umhvørvis- og vinnumálaráðið og Umhvørvisstovan.
Ávirkan	Umleið 60.000 tons av olju verða brend til upphiting um árið. Um tað eydnast at leggja hesa nýtslu um til varandi orkukeldur, minkar útlátið av CO ₂ um 190.000 tons um árið.
Fíggarligar avleiðingar	Samfelagsbúskaparliga viðførir ein umlegging av hitaskipanini frá olju til varandi orku bíligari prísir til brúkaran, økt innlendis virksemsi og ein lækkandi innflutning av olju.

II.c. Elektrifisera ídnaðin

Ídnaðurin brúkti í 2020 umleið 27.000 tons ella um 9% av samlaðu oljunýtsluni.

Størstu einstaku brúkararnir eru fóðurframleiðsla og stórar maskinur í byggivinnuni. Orkunýtslan til fóðurframleiðslu kann leggjast um til el, til dømis við brúk av elriknum dampketlum, sum brúka elpatrónir ella hitapumpur. Stóru maskinurnar kunnu eisini við tíðini brúka el, vetni ella flótandi brennievni, sum verða framleidd við yvirskotsvindorku (P2X).

Fyrri at fáa sum mest av yvirskotsorkuni til høldar, er ynskiligt eisini at hava eina skipan, sum kann lofta stóru og smidligu kundunum, sum eru sinnaðir at økja og minka um sína elnýtslu í mun til tøkku orkuna. Ítøkiligar viðskifta- og prísavtalur kunnu gerast við slíkar stórkundar, har ein táttur kann vera at minka elnýtisluna, tá minni orka er tøk og at orkuprísurin lækkar so hvørt sum tøkka orkan okist.

Ein miðvís útbygging av vindorku við tilhoyrandi goymslu og stýriskipanum er grundarlag fyrri, at vinnulívið kann leggja um frá olju til varandi orku. Bíligari orka og lægri CO₂ útlát styrkir kappingarførið.

Átak 17: Bíligari elorka til ídnaðin	Mælt verður til at fáa skipan í lag, sum kann veita ídnaðinum elorku til ein prís, sum er lægri enn í dag. Yvirskotsorka eigur at verða boðin út til størri ídnaðarkundar. Í tann mun stórir brúkarar kunnu tillaga sína nýtslu eftir útboðnum, ber til at fáa gagn av bíligari prísnum, tá nógv orka er tøk.
Ábyrgd	Umhvørvisstovan og SEV
Ávirkan	Bíligari el-orka vil eggja ídnaðinum at leggja um frá olju til el.
Fíggarligar avleiðingar	Bíligari el úr varandi orkukeldum fremur kappingarførið hjá vinnuni.

III. Minka útlátið á sjógvi og á landi

III.a. Skerja útlátið av F-gassi

F-gass eru sterk vakstrarhúsgass, sum verða framleidd til ídnaðarendamál. Dømi um nýtslu av F-gassi í Føroyum eru HFC-gass, sum serliga verða brúkt sum kølievni umborð á fiskiskipum og SF₆, sum verður brúkt sum koblingsgass í háspenningsskipanum.

Innflutningurin av HFC'um er øktur munandi seinastu árin. GWP-virðið fyri mest brúkt F-gassið í Føroyum er 3.985, sum ger, at útlát av F-gassi verður ein stórur partur av samlaða føroyska útlátinum av vakstrarhúsgassi, heili 13 % í 2020.

Føroyar hava tikið undir við Kigali-avtaluni og bundið seg til at minka nýtsluna av HFC-gassi við 85 % fram til 2036.

Mælt verður til at seta reglur í gildi um at minka innflutningin líðandi og um avgjald á F-gass. Fyri at eggja reiðaríunum at skifta nýtsluna út enn skjótari, verður mælt til avgjald á F-gass. Fleiri av okkara grannalondum, t.d. Danmark, Norra og Ísland hava slík avgjöld.

Átak 18: Reglur um F-gass	Seta í gildi kunngerð um F-gass, um at minka nýtsluna av F-gassi stigvíst við í minsta lagi 75 % í 2030 og 85 % áðrenn 2036.
Átak 19: Avgjald á F-gass	Kunngerð um avgjald á F-gass Mælt verður til, at áseta avgjald á F-gass, sum ikki er lægri enn tey í grannalondunum. Eisini verður mælt til, at avgjald verður sett á SF ₆ .
Endamál	Minka nýtsluna av F-gassi
Slag av amboði	Kunngerðir, sum regulerar nýtslu av HFC'um og SF ₆
Myndugleikar	Umhvørvis- og vinnuáráðið, Fíggjarmálaráðið, Umhvørvisstovan og Taks
Ávirkan	<i>Avleiðingar fyri vinnu og samfelag:</i> Størsta avleiðingin verður, at reiðarí og virkir, sum nú brúka HFC-gass sum kølievni, skulu skifta til aðra køliskipan. Køli- og frystiskipanir við natúrligum kølievni, so sum CO ₂ og NH ₃ eru orkueffektivari enn køliskipanir, sum brúka HFC. Í Føroyum eru fleiri fiskiskip, sum eru farin at brúka CO ₂ og NH ₃ <i>Avleiðingar fyri umhvørvið:</i> Ein minking av nýtsluni fer at minka útlátið av vakstrarhúsgassi við 90 túsund tonsum av CO ₂ eindum.

III.b. Býarplanlegging

Orkunýtsla til upphiting og flutning, og harvið eisini útlát av vakstrarhúsgassi, er partvíst tongt at, hvussu okkara bygdir og býir, býlingar og bústaðir og vegakervið teirra millum, eru skipað. Kommunurnar, sum hava ábyrgd av býarplanleggingini, eiga at leggja bygdar- og býargerð, vegakervi, orkukervi o.a. til rættis, so at hesi eru burðardygg og í samsvari við heimsmálini hjá ST um burðardygg menning. Tættari búsetingar, gott vegasamband - eisini til gongu ella á súkklu - til barnagarðar, skúlar, frítíðar- og ítróttarøki, arbeiðspláss, samferðslueindir, frílendisøki, o.a.m., eiga at vera partur av bæði stutt- og langtíðar býarplanleggingini í kommununum.

Kommunurnar eiga í síni býar- og lendisplanlegging at hava fyrilit fyri náttúru og umhvørvi og øðrum almennum verndaráhugamálum, bæði á landi og fram við sjóvarmálanum. Atlit eiga at takast at fólka- og búskaparvøkstri og at leggja upp fyri framtíðar tørvi á burðardyggum útbyggingum av ymsum slag, so at fólk trívast í nærumhvørvinum, frástøðan millum heim og arbeiðspláss, frítíðarvirksemi o.a. gerst minni og orkutørvurin til upphiting og ferðslu lækkar. Orkuveitingin eigur at verða samantvinnaður partur av býarplanleggingini, har hædd verður tikið fyri jarðhitaveitingum, fjarhitaútbyggingum og atgongd til løðistøðir. At bygda- og grannaløg samstarva um desentralar orkuskipanir, t.d. sólorku og jarðhitaboringar, eigur at vera ein móguleiki.

Átak 20: Burðardygg býarmenning	Mælt verður til, at vegleiðing verður gjørd um býarplanlegging og burðardygg menning við denti á, hvussu býarplanlegging kann skipast við atliti at trivnaði, búskapi, orkuveiting og umhvørvi. Býarskipanarlógin eigur at verða endurskoðað og krøv setast um burðardygg bygdar- og býarmenning, ferðslukervi, gagnnýtsla av varandi orku o.a.
Ábyrgd at fremja átak	Býarskipanarnevndin, Umhvørvis- og vinnuáráðið og kommunurnar

III.c. Sjó- og flogvinna

Millumtjóða skipa- og flogferðsla er ikki beinleiðis regulerað av Veðurlagssáttmálanum ella París-avtaluni. Ístaðin er altjóða semja um, at serstøku ST-stovnarnir, IMO og ICAO, sum longu frammanundan áseta altjóða reglur og tilmæli til hesar vinnugreinar, eisini skulu seta krøv at minka útlátið av vakstrarhúsgassi.

Skipaferðsla

Føroyskir myndugleikar fylgja neyvt arbeiðinum í IMO at tryggja, at føroyska regluverkið samsvarar við altjóða reglur. Hetta fyri at føroysk sjóvinna alsamt skal verða før fyri at lúka altjóða krøv til útbúnað og útlát, so vinnan ikki verður fyri mismuni ella útistongsli í altjóða kappingini.

Í 2011 samtykti IMO eina orkudygdarætlan galdandi fyri handilsskip yvir 400 BT. Her verða krøv sett til orkudygd í sambandi við skiparakstur. Hesar reglur eru ásettar í Annex VI til MARPOL um luftdálking frá skipum.

IMO samtykti í 2018 eina ætlan um at skerja útlátið av vakstrarhúsgassi frá skipum við 50 % í 2050. Eisini varð samtykt, at áðrenn 2030 skal CO₂ útlátið pr. tons av góðsi skerjast 40 % í mun til 2008 sum støðisár, og hetta talið skal økjast til 70 % í 2050.

Orkukrøvini hjá IMO hava altjóða gildi og eru galdandi fyri handilsflotan, óansæð flagg ella hvar tey sigla. Krøvini galda tó ikki fyri fiskiskip, sum er tann bólkurin við størstu avbjóðingunum at minka útlátið av vakstrarhúsgassi.

Skal oljunýtslan á føroyskum fiskiskipum fáast niður, er neyðugt at nýggj skip lúka orkudygdarkrøvini, og kunnu ella eru fyrireikað til at nýta varandi orkukeldur. Almennur stuðul til skipasmíð eigur tí bert at vera latin til skip, sum lúka hesi krøv.

Skip við bryggju hava brúk fyri streymi til rakstur av ymiskum elriknum skipanum umborð. Havnirnar eiga at veita streym til skip við bryggju.

Landsstýrið umsitur eina lóg um stuðul til skipasmíðjur í sambandi við skipasmíð. Grøna kósini ber við sær, at allar almennar stuðulsskipanir eiga at verða tillagaðar, so tær ikki stuðla orkuloysnum, sum bara eru grundaðar á olju. Tí eigur stuðulin til skipasmíðjur at broytast, soleiðis at hann verður rættaður móti umbygging og nýbygging sum taka hædd fyri, at CO₂ útlátið kann lækka so hvørt sum nýggj tøkni og grønar orkuveitingar vinna fram.

Flogferðsla

Útlátið av vakstrarhúsgassi frá føroyskum flogførum var í 2019 44 túsund tons av CO₂, men við tað, at meginparturin av brennievnum hjá føroyskum flogførum verður keypt uttanlands, verður útlátið av vakstrarhúsgassi ikki skrásett í føroyska útlátinum.

ICAO setti í 2018 mál um, at vøksturin í altjóða flogferðslu ikki skal økja um útlátið av vakstrarhúsgassi, og at orkutørvin til flogfør skal minka við tveimum prosentum árliga fram til 2050.

Flogfeløg eru fevnd av skipanum fyri at avmarka útlátið av CO₂, eitt nú evropeisku European Emission Trading Scheme, EU ETS, sum er galdandi fyri flúgvung millum ES og EFTA lond. Eisini eru flogfeløg fevnd av altjóða marknaðarskipanini fyri CO₂, Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation, CORSIA. Flúgvung millum Føroyar og Danmark er í hesum høpi at rokna sum innanríkis flúgvung, og tí undantikin hesum skipanum.

Átak 21: Orkuvirkni hjá skipum	Mælt verður til, at eisini føroysk fiskiskip verða áløgd krøv um orkuvirkni. Illa ber til at samanbera fiskiskip og handilsskip, men kortini verður mælt til at skipan verður ment og sett í verk, sum kann stimbra, at fiskiskapurin krevur minni orku, og á tann hátt gerst burðardyggari.
Átak 22: Stuðul til skipabygging	Mælt verður til, at landsstýrið dagfórir stuðulsskipanina til skipabygging og skipasmiðjur soleiðis, at tey sum fara undir nýbygging fáa fyrimun, um tey kunnu vísa á, at byggingin tekur hædd fyri, at CO ₂ útlátið sum frálíður kann lækka so hvørt tøkkin verður tøk.
Átak 23: Landstreym til skip	Mælt verður til, at skip, sum meginregla, í 2024 fáa møguleikan at keypa streym úr landi og frá 2025 fáa álagt at slökkja motorarnar, meðan tey liggja við bryggju.
Ábyrgd at fremja átak	Umhvørvis- og vinnuáráðið og kommunurnar

<p>III.d. CO₂ gjald á alla oljunýtslu</p> <p>Fyri at minka oljunýtsluna og skunda undir skiftið til grønar orkuloysnir, eigur eitt gjald at verða lagt á alla olju til orkuendamál. Samlaða nýtslan í 2019 var 260.000 tons, sum svarar til eitt útlát á umleið 830.000 tons av CO₂.</p>	
Átak 24: CO ₂ gjald ásetast	Mælt verður til, at lógaráseting verður gjørd sum áleggur CO ₂ gjald á olju.
Ábyrgd at fremja átak	Fíggjarmálaráðið
Fíggjarligar avleiðingar	<p>Um 260.000 tons av olju verða álagt avgjald á 60 oyru pr. kg av olju, so verða árligu inntøkurnar slakar 160 mió. kr. fyrsta árið</p> <p>Fyri eini sethús sum brúka 3000 l/ár verður útreiðslan 1440 kr. um árið.</p> <p>Fyri ein bil, sum koyrir 15.000 km/ár og nýtir 1000 litrar (800 kg) um árið, verður eykaútreiðslan um 480 kr.</p> <p>Fyri eitt fiskiskip, sum brúkar 200 tons um árið verður CO₂ gjaldið 120.000 kr/um árið.</p>

III.e. Náttúra og binding av CO₂

Plantur, algur og ávísar aðrar verur, taka CO₂ úr luftini at brúka til at byggja upp lívrúnnin evni í grasi, tara, viði o.ø. Harvið minkar CO₂ innihaldið í luftini. Lívrúnnin evni kunnu verða goymd sum kolevnisgoymslur, eitt nú í jørðini, í havbotninum og í viðarvøkstri. Men náttúran frígevur eisini CO₂. Tá plantur, viður og annað lívrúnnið rotnar, verður kolevnið aftur frígivið sum CO₂, eins og tá brennievni sum olja, kol og torv verða brend. Avbjóðingin við CO₂ og at tálma veðurlagsbroytingum snýr seg tí eisini um at binda meira CO₂, og at varðveita tær nátturligu kolevnisgoymslurnar. Veðurlagspolitikkir í øðrum londum fevna tí ofta eisini um at gróðurseta trø og um at verja og endurbøta vátlendi. Umframt at vera kolevnisgoymslur hava vátlendi stóran týdning fyri margfeldið í náttúruni. At verja og endurskapa vátlendi og haga móti ávikavist turrlegging og ov nógvum biti er eisini náttúruvernd og gott, fyri ikki minst fuglálívið.

VÁTLENDI eru kolevnisgoymslur. Kalda og váta veðrið í Føroyum ger, at stórir partur av føroyska jørðildinum er mold- og mójørð, við nógvum lívrúnnum tilfari. Lítið av súrevni er í vátum lendi, og tí verða plantuleivdir í lutfalsliga stóran mun varðveittar í lendum. Kanningar vísa, at rættiliga nógv lívrúnnið kolevni er í føroyska lendum. Mett verður, at mest sum alt lendið undir 300 m hædd hevur høgt innihald av lívrúnnum tilfari, men mest vátlendi og tí eru tey serliga týdningarmikil. Tá vátlendi vera løgd turr, sleppur meira súrevni at plantuleivdunum, sum tí rotna og CO₂ verður frígivið. Óvist er, hvussu nógv lendi er drenað, og tí vita vit sum er heldur ikki, hvussu nógv kann endurskapast.

Tá turrløgd øki verða endurvætað, ella endurskapað, steðgar niðurbroytingin av lívrúnnu tilfarinum, sum ger, at CO₂ útlátið minkar munandi.

HAGALENDI bindur CO₂. Er bitið ov hart, viknar vøxsturin og rótskipanin. Fleiri hagar í Føroyum eru rættiliga illa farnir av biti. Nógva staðni er svarðloysi. Hetta hevur við sær eina minking í CO₂ upptøkuni. Tá gróðurin er burtur, er einki til at halda moldini, sum tí hvørvur.

Átak 25: Verja og endurbøta vátlendi og haga

Mælt verður til at verja vátlendi og at avmarka bit í høgnum.

Mælt verður til at endurskapa drenað vátlendi og økir í haganum, har jørðildið er ella verður máað burtur.

Mælt verður til at lýsa upptøku, goymslu og frígeving av CO₂ og øðrum vakstrarhúsgassi í føroysku náttúruni, og at meta um týdningin, sum vátlendi, hagi, havbotnur og viðarlundir hava sum kolevnisgoymslur, og hvørji tiltøk kunnu gerast.

Mælt verður til at gera uppgerð yvir vátlendi, eina sokallaða Wetland-inventory, sum Føroyar hava bundið seg til í Ramsar-sáttmálanum. Uppgerðin, sum eisini skal fevna um drenað vátlendi, skal vera grundarlag undir arbeiðinum at verja og endurskapa vátlendi.

Mælt verður til at broyta [kunngerð nr. 76 frá 15. mai 2018 um stuðul til landbúnaðin](#), soleiðis at studningur ikki verður veittur til at velva vátlendi.

Mælt verður til at broyta [kunngerð nr. 72 frá 29. mai um taðing](#), soleiðis, at ikki er loyvt at taða í vátlendi.

Mælt verður til at gera ætlan fyri verju og endurbøting av vátlendi og haga og játtað pening til arbeiðið.

Keldulisti

1. [Yvirskipaður orkupolitikkur, 2006, Jarðfeingi, Vinnumálaráðið](#)
2. [Skjótt syftir seiðir og tunga takið. Virkisætlan at minka útlátið av veðurlagsgassi \(2009\)](#)
3. [Veðurlagspolitikkur 2020-2030,](#)
4. Heildarætlan fyri elorku, 2011, Vinnumálaráðið
5. Virkisætlan - Frágreiðing og tilmæli um framtíðarelorkuskipanina í Føroyum , 2015, Jarðfeingi, SEV, Vinnumálaráðið
6. 100% fornybar kraft Pumpekraft, vind og sol
7. Balancing a 100% renewable electricity system Least cost path for the Faroe Islands
8. **HIMR 2018: “Orkupolitisk ætlan – hvussu vit røkka málinum fram til 2025 og 2030”**
<https://ktlandsins.sharepoint.com/:w:/s/US-Orku-ogveurlagspolitikkur/EevmygRbeSNOgEMwWE5A30sBNprxdhvpuVeZ1QApggNVBg?e=25d65L>
9. [Útlát av vakstrarhúsgassi, hagtøl á heimasíðuni hjá Umhvørvisstovuni](#)

Styttingar

IPCC	The Intergovernmental Panel on Climate Change. Altjóða veðurlagsráðið
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change, Veðurlagssáttmálin frá 1993.
París-avtalan	Ískoytisavtala til Veðurlagssáttmálan, samtykt í París í 2015.
Kigali-avtalan	er ískoytisavtala til Montreal-protokollina um, at eftirlitsfyriskipanirnar í Montreal-protokollini eisini fevna um eina líðandi minking – phase down - av nýtslu og framleiðslu av hydro-fluor-carbonum (HFC-um).
ST	Sameindu Tjóða
IMO	International Maritime Organization, altjóða ST sjóvinnufelagsskapurin við altjóða regluásetandi myndugleika
ICAO	International Civil Aviation Organisation uttan altjóða regluásetandi myndugleika
Vakstrarhúsgass	Hesi vakstrarhúsgass er partur av føroysku uppgerðini yvir útlát av vakstrarhúsgassi: <ul style="list-style-type: none"> • CO₂ (koltvílta) • CH₄ (metan) • N₂O (láturgass) • SF₆ (SvávulHexaFluorid) • HFC (HydroFluorCarbon)
F-gassir	er eitt felagsheiti fyri gass, sum innihalda F, fluor, t.d. HFC og SF ₆
HFC	hydro-fluor-carbonir - er ein bólkur av F-gassi, sum er sterk vakstrarhúsgass og sum verða nógv brúkt sum køliefni, serliga R-507a.
SF₆	er eitt slag av F-gassi, sum er eitt sera sterkt vakstrarhúsgass (GWP = 22.800), sum verður brúkt í háspenningsskipanum sum koblingsgass.
GWP	Fyri at kunna samanbera, hvussu stóra upphiting ymisk vakstrarhúsgass elva til, verður útlát av vakstrarhúsgassi umroknað til CO ₂ <i>eindir</i> . Til hetta verður eindin GWP (Global Warming Potential) brúkt. Talvan vísir upphitingarevni hjá ymiskum vakstrarhúsgassi.

Vakstrarhúsgass	Upphitingarevni (GWP)
CO ₂	1
CH ₄	28
N ₂ O	265
HFC	675 - 4.770
SF ₆	22.800

Fylgiskjal 1: Viðkomandi frágreiðingar

Niðanfryri er samandrættur av tveimum teimum mest viðkomandi útgávuunum “Veðurlagspolitikkur Føroya 2020-2030” og “Orkupolitisk ætlan – hvussu vit røkka málinum fram til 2025 og 2030”. Hvørginhefur fingið politiska viðgerð í løgtinginum.

HIMR 2019: “Veðurlagspolitikkur Føroya 2020-2030” Uppskotið til veðurlagspolitikkur hevur støði í París-avtaluni og tilmælinum frá IPCC um at skerja samlaða heimsútlátið av vakstrarhúsgassi við 45 prosentum í 2030, og at samlaða nettoútlátið skal vera burtur í 2050.

Málið fram til 2030 er sett í tveimum: mælt verður til, at Føroyar skerja útlátið á landi við 45 prosentum. Av tí, at móguleikarnir at skerja útlátið frá skipum ikki verða mettir at vera eins góðir sum á landi, varð mælt til at skerja útlátið frá skipum niður í helvt innan 2050, sum ST altjóða sjóvinnufelagsskapurin, IMO, mælir til, men minni enn tað sum IPCC mælir til.

Skotið varð upp at seta eina røð av tiltøkum í verk, millum annað stuðulsskipanir, avgjald og krøv, sum verða ásett við lóg. Nøkur dømi um tiltøk úr uppskotinum:

- *at samtykkja eina veðurlagslóg, sum ásetur, hvussu nógv útlátið skal skerjast og hvussu skjótt,*
- *gera veðurlagspolitikkur fyri almenna geiran, sum krevur at umhvørvisligar loysnir skulu veljast í almenna geiranum, eitt nú í sambandi við orkuskipanir og keyp av bilum,*
- *lata umhvørvisstuðul til menningarland fyri at vera við til at fígga orkuskiptið í menningarlandum,*
- *seta krav um, at allir nýggir bygningar og sethús skulu hitast við reinorku hitaskipan, og seta forboð fyri nýggjum oljufýringum innan ávísa freist,*
- *at frítaka hitapumpur og elbilar fyri meirvirðisgjald,*
- *seta CO₂ avgjald á oljuúrdráttir til orkuendamál,*
- *leggja umhvørvisgjald á F-gass*

HIMR 2018: “Orkupolitisk ætlan – hvussu vit røkka málinum fram til 2025 og 2030”

Landsstýriskvinnan í orkumálum, Sirið Stenberg, setti á vári í 2017 í gongd eitt arbeiði at gera eina orkupolitiska ætlan fyri Føroyar árin fram til 2030. Arbeiðið varð skipað við stýribólki, verkætlanarbólki, politiskum fylgibólki og tilvísingarbólki tilsaman umboðandi aðalráðini, politisku flokkarnar, Vinnuhúsið, SEV, vinnuna, náttúruvernd og gansking.

Frágreiðingin “Orkupolitisk ætlan – hvussu vit røkka málinum fram til 2025 og 2030” varð latin landsstýriskvinnuni í 2018, men varð ikki viðgjørt í løgtinginum orsakað av løgtingsvali.

Politisku málini vóru:

- *Í 2030 skal elframleiðslan vera 100 % grøn*
- *Í 2025 skulu í minsta lagi helvtin av sethúsum og bygningum hitast við varandi orku*
- *Ferðslan á landi skal í størri mun vera grøn.*
- *At verða nógv minni heft av innfluttari olju og at minka útlátið av vakstrarhúsgassi munandi.*

Frágreiðingin inniheldur staðfestingar og ítøkilig átøk.

- *Bíligasta loysnin til 100 % elframleiðslu í 2030 er at útbyggja vind- og sólorku og samstundis byggja battarí- og pumpuskipanir at góðska óstøðugu orkuna*
- *Nýggir bygningar skulu hava grønar orkuskipanir.*
- *Nýggj oljufýr skulu ikki setast upp fyri gomul; men sum høvuðsregla skal skiftast til grøna hitaskipan.*
- *Verða avgjald á bensin og brenniolju hækkað, stimbrast hugurin at velja grønar loysnir ístaðin.*
- *Frítøkan av skrásetingar-, meirvirðis- og veggjaldinum til elbilar eigur at verða longd nøkur ár afturat.*

Fylgiskjal 2: Fortreytir fyri framskrivingar

- Fólkatalið veksur við 0,7% um árið, sum miðalvøksturin seinastu 10 árin.
- Samlaði orkutørvurin til upphiting veksur 0,7% um árið.
- Orkutørvurin til upphiting pr. fermetur verður 20% minni í 2030 enn í 2019 orsakað av bjálving.
- Upphiting skiftir frá oljufýri við nyttustigi 0,9 til hitapumpur við nyttustigi 3.
- Orkutørvurin til ferðslu á landi veksur 0,9% um árið, sum miðalvøksturin seinastu 10 árin.
- Ferðsla á landi skiftir frá bensin/diesel motorum við nyttustigi 0,3 til elmotorar við nyttustigi 0,8.
- Orkutørvurin til ídnað veksur 6% um árið, sum miðalvøksturin seinastu 10 árin.
- Helvtin av oljunýtsluni í ídnaðinum er til maskinur, helvtin er til framleiðslu.
- Elektrifisering av orkunýtsluni í ídnaðinum eftir somu fortreytum sum elektrifisering av ferðslu og upphiting.
- Ongin vøkstur í orkutørvum á sjónum fram til 2030.
- Oljunýtsla á sjónum minkar 10% fram til 2030 orsakað av effektiviseringum.
- 10% av orkunýtsluni á sjónum er elektrifiserað í 2030.
- Vanlig elnýtsla (elektrifisering ikki við) veksur 0,7% um árið.
- Í 2030 er 90% av elframleiðsluni grøn og 10% er frá olju.

Fylgiskjal 3: Verksetingarskrá og tíðarættlan fyrri átök 2021-2031 [**UPPSKOT**]

Verkseting av átaki / ábyrgdarhavandi myndugleiki sí #	Tíðarættlan	Mest viðkomandi áhugapartar
Átak 1: Útbjóðing av vindorkuframleiðslu, loyvisveitan. # Umhvørvisstovan	2021-	SEV og áhugaðir umsøkjara
Átak 2: Vatngoymsla við pumpuskipan, loyvisveitan uttan útbjóðing. # Umhvørvisstovan	2021	SEV
Átak 3: Smærri vatnorkuverk, loyvisveitan eftir umsókn. Viðskiftatreytir og prísgrá skal ásetast og góðkennast av SEV og elveitingareftirlitinum. # Umhvørvisstovan	2021-	SEV og áhugaðir framleiðara.
Átak 4: Vetniðframleiðsla og P2X. # Umhvørvisstovan	2024-	SEV, vindorkuframleiðara, havnir, stórbrúkara av orku, granskingsamstørv, o.o.
Átak 5: Smá sólorkuverk. Viðskiftatreytir og prísgrá skal ásetast og góðkennast av SEV og elveitingareftirlitinum. # Umhvørvisstovan	2022-	SEV, privatkunda og smáir vinnukunda.
Átak 6: Meðal stór sólorkuverk. Viðskiftatreytir og prísgrá skal ásetast og góðkennast av SEV og elveitingareftirlitinum. # Umhvørvisstovan	2022-	SEV, privatkunda, vinnukunda, kommunalir stovnar og stovnar hjá landinum.
Átak 7: Stór sólorkuverk. útbjóðing og loyvisveitan. # Umhvørvisstovan	2022-	SEV og áhugaðir sólorkuframleiðara
Átak 8: Mvg-afturbering til El- og vetnisbilar. # Fíggjarmálaráðið	2020-2024 Er ásett í lóggávu	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, TAKS, Umhvørvis- og vinnumálaráðið, Umhvørvisstovan og bilasølu.
Átak 9: Stigvís hækking av umhvørvisgjøldum á oljuríkin akfør. # Fíggjarmálaráðið	2023-	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, TAKS, UVMR, Umhvørvisstovan, Akstovan, Bilasølu, bilaútleigara, privatkunda.
Átak 10: Grøn almenn ferðsla & grønt innkeyp við útskipting av bilum. # Umhvørvis- og vinnumálaráðið # kommunurnar	2025 & 2023	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, stovnar hjá landinum, Kommunufelagið, kommunalir stovnar, bilasølu.
Átak 11: Banna oljufýr í nýggj hús. # Umhvørvis- og vinnumálaráðið	2024	Politiski orku og veðurlagsbólkurin, Kommunufelagið, kommunali byggimyndugleikin, tey, sum byggja nýtt og veitarar av grønum orkuloysnum.
Átak 12: Avtøkustuðul til oljufýringar. # Fíggjarmálaráðið	2022-	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, TAKS, hin einstaki, ið avtekur oljufýr fyrri at skifta

		til grøna orkuloysn, og veitarar av grønum orkuloysnum.
Átak 13: Mvg-frítøka til góðkendar hitapumpur. Framhald av verandi skipan. # Fíggjarmálaráðið	-2025	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, TAKS, Umhvørvisstovan, orkuveitarar og húsaeygarin.
Átak 14: Lóggáva um fjarhita. # Umhvørvis- og vinnumálaráðið,	2021	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, Umhvørvisstovan, Fjarhitafelagið, SEV og fjarhitakundar.
Átak 15: Óheft orkuvegleiðing. # Umhvørvisstovan # Landsverk	2021	Sjálvbyggjarar og onnur
Átak 16: Bjálvingarstuðul til eldri hús # Fíggjarmálaráðið	2021	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, TAKS, UVMR, Kommunufelagið, peningastovnar & lánveitarar.
Átak 17: Bíligari elorka til ídnaðin. # Umhvørvisstovan	2023-	SEV og vinnukundar við stórari elnýtslu.
Átak 18: Reglur um F-gass. # Umhvørvis- og vinnumálaráðið	2022	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, Umhvørvisstovan, Reiðarafeløg, veitarar- av køliskipanum
Átak 19: Avgjöld á F-gass (HFC) # Fíggjarmálaráðið	2024	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, TAKS, Umhvørvisstovan, Reiðarafeløg, veitarar av køliskipanum
Átak 20: Burðardygg býarmenning # Umhvørvis- og vinnumálaráðið	2024	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, skrivarin í býarskipanarnevndini, Kommunufelagið, havnir, Landsverk
Átak 21: Orkuvirkni hjá skipum. # Umhvørvis- og vinnumálaráðið	2024	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, Sjóvinnustýrið, Reiðarafeløg
Átak 22: Stuðul til skipabygging við grønum orkuloysnum – endamál broytast í verandi skipan. # Umhvørvis- og vinnumálaráðið,	2021- 2022	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, Skipasmiðjur og Reiðarafeløg
Átak 23: Landstreym til skip # kommunurnar # Umhvørvis- og vinnumálaráðið	2024-	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, Kommunufelagið, havnir, SEV og Reiðarafeløg
Átak 24: CO ₂ -gjald á olju. # Fíggjarmálaráðið	2023- 2031	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, Umhvørvis- og vinnumálaráðið, TAKS, Vinnuhúsið, Kommunufelagið, SEV
Átak 25: Verja vátlendi og haga, náttúruvernd. # Umhvørvis- og vinnumálaráðið	2022-	Politiski orku- og veðurlagsbólkurin, Umhvørvis- og vinnumálaráðið, Umhvørvisstovan, Búnaðarstovan, bóndafelagsskapir, Tjóðsavnið, Kommunufelagið, náttúruvernd